

ΕΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Ζ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝ

Ο ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ

ΑΙ, ναι, σάς λέω. Σάς γνώρισα άμέσως, κύριε Πα. ριζιάνε, μ' όλο που άλλαζατε τόσο με τή γένεια και τή στολή που φορούατε. Έμμένα δέ με θυμάστε ;

— Δέν θυμάστε τήν κυρά Λαφάργκ από τόν Κρουαγιάρ που σάς είχα νοικιάσει τόν σπίτι μου τόν προπερασμένο καλοκαίρι ; «Αχ ! ευτυχισμένος καιρός !

— «Ό άντρας μου ό Λαφάργκ γέρασε πειά και κείνος. Μάς τσάκισε ό πόλεμος. Σ' αυτή τήν ή- λικία νά χάσουμε τήν περιουσία μας και νά γυρίζουμε σά ζητιάνοι, έ- μεις που είχαμε δυό σπίτια και δέν χραιστούσαμε σέ κανένα !...

— Και μονάχα έμεις καταστραφήκαμε ; «Αχ, καλέ μου κύριε, πές πώς δέν ύπάρχει πειά τόν χωριό μας. Τόχοι γαρειμισμένοι και μαύρα χαλάσματα άπόμειναν στη θέσι του. Γκρήμεσε και ή εκκλησία μας από μία όβιδα καθώς και τόν καμπαναριό μας που είχε κοστίσει τόσα έξοδα και τόσον κόπο στόν πατά μας. Και νάταν μονάχα τά άρμυρα που ύπο- πέρανε ; Οι άνθρωποι πάθαν τά χειρότερα. Τό φίλο μας τόν Σωζά, τόν ξέρετε δά, έκείνον που είχε τόν χάνι στό μεγάλο δρόμο... Τόν τουρφέριζαν μαζί με τή γυναίκα και τόν παιδί του. Παρά λίγο νά μός τουρφέριζαν και μάς. Κι' αυτό φανταστήτε έξ αιτίας τού Γουδιέλμου...

— Δέ λέω γιά τόν Γερμανό αυτοκράτορα. Θέλω νά πώ γιά τόν Γου- διέλμο τόν γουρουνί μας !

— «Ό άντρας μου ό Λαφάργκ τόχε άγοράσει από τόν Λουνεβίλ, στό μεγάλο παλάτι τής άποκρίμας. Έτσι σινηθίσαμε κάθε χρόνο. Τό ταί- ζαμε, τόν μεγαλώνουμε και τόν σφάζαμε τά Χριστούγεννα. Τό κρέας του τ' άλατίζαμε, κάναμε και καντιστό και περνούσαμε έτσι τόν χειμώνα μ'... «Ό άντρας μου τώχε βγάλει Γου- διέλμο τόν γουρουνάκι μας αυτή τή χρονιά. Ξέρετε ό άντρας μου δέν τούς χώνευε άνέκαθε τούς Γερμα- νούς.

...Τόν Ιούλιο ό Γουδιέλμος είχε γίνει άποστρόγγυλος και τετραπλάχος, μέ τό καλό και άφθονο φαγι πόν τάζαμε. Τότε άκριβώς άρχισαν νά μιλούν γιά πόλεμο. Τόν Ροβινύ δά, τόν έπιστάτη, που κάθε χρόνο με τά χελιδόνια περμένε τόν πόλεμο, τόν ξέραμε και δέν τού δίναμε σημασία στό χωριό. Αύτή τή φορά όμως τά πράγματα ήσαν σοβαρά.

...Στά τελευταία κηρύχτηκε ό πό- λεμος. «Ό γαμρός μου και πέντε ά- νήρμα μου έφραγαν μέ τραγουδιό. Στην άρχή τά πράγματα ήγαναν καλά. Οι δικοί μας έποχωρούσαν στην 'Αλσατία κι όλοι περμένανε ώρα τήν ώρα νά μπουν στό Στρασβούργο. 'Αξαφνα όμως άλλαξε ή κατά- στασι. Χιλιάδες άρμυρα νά έρχονται οι πληρωμένοι. Οι στρατιώται μας ύποχωρούσαν και ή κανονίς όλο και άκούγοντουσαν πύ καθ'άρα στό χωριό... «Α ! Τι φρικτό πράγμα ό πόλεμος !...

— Η κόρη μου με τά παιδιά της έφυγε γιά τή Λουνεβίλ, ό άντρας μου όμως με κανένα τρόπο δέν ήθελε νά φύγη από τόν χωριό. Έτσι έμεινα και γώ μαζί του...

— «Ό Γουδιέλμος έξακολούθησε νά τρώη και νά παχαίνη σάν γου- ρουνί που ήταν. Είχε γίνει ροδιόκοκκινος κι' εύκολα μπορούσε νά ανα- τέψη κανείς τί τόν περμένε άν έπιταν οι Γερμανοί στό χωριό. Γι' αυτό πόδες φάνηκαν από μακριά, ό άντρας μου δανείστηρε τόν άμαξάριο τού Φελίξ τού χασάτη και κοινάβησε τόν γουρουνάκι μας στη Λουνεβίλ, σέ κάτι φίλους, γιά νά μάς τόν κηρύουν.

... Τήν Άλλη μέρα έφτασαν οι Γερμανοί. Μυρήγχινα, χιλιάδες με τά κράνη τους. 'Ηρθαν και στό σπίτι μας κι' έπειδή ήταν εύθύχωρο, δόσα- με ένα διαμερίσμα γιά τούς άξιωματικούς, ένα λοχαγό και δυό ύπο- λοχαγούς. Είχαν κι' έξ στρατιώτες γιά τήν ύπηρεσία τους κι' είμαστε ύποχρεωμένοι νά τούς τρέφουμε όλους αυτούς. Και τί έτρωγαν, κύριέ μου, τί έφωγαν ! Χορτασιό δέν είχαν οι κανάγηδες !

...Οι στρατιώται ήξεραν λίγες γαλλικές λέξεις. Μά οι άξιωματικοί δέν μάς είχαν μιλήσει κατ'όλου. Δέν φανόντουσαν όμως πολύ άρμυρα και δέν μάς πείραζαν στην άρχή. «Ό άντρας μου δάγκωνε κάθε λίγο τά χελία του γιατί τόν πείραζε ή λαμπαγία τών Γερμανών που μάς έτρωγαν τήν περιουσία μας. «Δές τους πώς τρών ! μου έλεγε. Ξωστό καννίβαλο. Τι καλά που έξαμα νά τόν πάω μακριά τόν Γουδιέλμο μας ! 'Ησαν ικανοί νά μου τόν φάν σέ μία ώρα.

...Μου τόλεγε και μου τόν ξανάλεγε κάθε λίγο κι' έπειδή νομίζαμε πώς οι Γερμανοί δέν καταλάβαιναν τή γλώσσα μας, ό άντρας μου μιλούσε φωναχτά. «Ως πού κάποια μέρα—φανταστήτε τήν τρομάρα μας —ό λοχαγός τόν φωνάζει και τόν ρωτάει σέ καθαρώτατη γαλλική : —«Ώστε, έτσι λοιπόν, καλέ μου άνθρωπε, μάς νομίζετε γιά άνθρωπο-

φάγους ; «Αν δέ γελιέμαι, αυτός ό Γουδιέλμος που αναφέρετε συχνά στίς κουβέντες σας θα είναι συγγενής σας, γνιός σας ίσως ;»

... Με μία τρομαγμένη ματιά μου έδωκα στόν άντρα μου νά κατα- λάβη πώς δέν πρέπει νά φέρη αντίρρηση σέ τίποτα. Κι' αυτός κάνον- τας τόν χαζό άπάντησε : —«Ναι, κύριε άξιωματικέ, γνιός μας είναι». —«Ώστε τόν λέτε Γουδιέλμο, σάν τόν αυτοκράτορά μας ;» —«Ναι, κύριε άξιωματικέ». —«Ε ! λοιπόν νά πού είστε πολύ πιο έξυπνοι άπ' ό,τι σάς νομίζα. Ώστε θανατώζετε τόν Κάιζερ ;».

...Έκαταλάβαινα πώς ό άντρας μου θα τά θαλάσωνε στό τέλος, Γι' αυτό με τόλιμη πληρίασα τόν λοχαγό και τού έλτα : —«Κύρ λοχαγέ μου, ό άντρας μου παραβάλλει τόν Κάιζερ με τόν Ναπολέοντα». —«Ε ! «Ε ! Νά μία έξυπνη ιδέα. 'Αλλά τότε, πρόσθεσε κατοπιριάζοντας ό Γερμανός, πώς φανταστήκατε πώς ό άξιωματικός της Α. Μεγαλειότη- τος εινε καννίβαλο ;» —«Α, αυτό, τού έλτα, εινε ένα άστρο. Θέλιουμε νά πούμε πώς έχετε έξαιρετική όρεξι στό φαγι».

...Έγύρισε και μουρούρισε κάτι γερμανικές λέξεις στούς άλλους άξιωματικούς, κι' έκείνοι έσκασαν σιά γέλια. Έκατάλαβα πώς κερδι- σουμε τόν παιγνίδι, μά άξαφνα μ' έβυλε ό διάβολος νά πώ : —«Αχ ! κύρ λοχαγέ μου, νά ξερατε τί ευγενής που εινε ό Γουδιέλμος μας ! Σάν θέλετε με πιστεύετε, μά σάς δοκίμαζα πώς σάς μιάζει καταλη- κτικά».

...Κορδώθηκε ό Γερμανός άκούγοντας τά λόγια μου, ενώ ό άν- τρας μου προσπαθούσε νά κρατηθή γιά νά μη γελήσει. Και γύρ δάγ- κωνα τά χελία μου γιά νά κρατήσω τή σοβαρότητά μου. —«Και πού εινε αυτό τόν φαινόμενο ;» με ρώτησε άξαφνα ό Γερμανός. Έγώ τότε τού άπάντησα άπερίσκεπτα : —«Στή Λουνεβίλ τόν έχορμε». —«Α ! μά με δάλατε σέ πειραμό και θέλω νά τόν γνώρισω. Νά πάτε άμέ- σως νά μου τόν φέρετε».

...«Ό άντρας μου και γώ τά χάσαμε. —«'Αλλά, τούς έλτα, οι δρό- μοι εινε γεμάτοι στρατιώτες και δέν θα μπορούσαμε νά πάμε στη Λου- νεβίλ». —«Θά σάς δώσω συννοδεία δυό στρατιώτες. Τόν Καρλ και τόν Φρίτζ. Χτές πήραμε τή Λουνεβίλ κι' έτσι μπορούσε νά πάτε έλεύθερα».

...«Ό άντρας μου τόλιμσε νά φέ- ρη κάποια δειλή αντίρρηση. 'Αλλά τότε ό λοχαγός, που στό μεταξύ είχε ρουφήξει δόλοληρο νεροπότηρο κο- νιά, άγρίεψε. —«Γιά άκούστε σά ! φώναζε. Έγώ δε σινηθίζα νά δια- τάζω δυό φορές. 'Αν ό Γουδιέλμος δέν βρίζεται δώ τό άπόγευμα και δέν μου μιάζει, αλλοιώνω σας. Και τώρα δρόμο, γρήγορα».

...«Ό άντρας μου κι' έγώ δέν γε- λούσαμε πειά. Είχαμε παγώσει από τόν τρόμο μας. Τούς άφήσαμε νά χωνέψουν και τραβηχθήκαμε στήν αλ- λή γιά νά σκεφτούμε τί θα κάναμε. 'Αφού είπαμε τόνα, είπαμε άλλο, καταλήξαμε στό συμπέρασμα πώς τόν

καλύτερο που είχαμε νά κάνομε γιά νά σωθούμε ήταν νά φύγομε τόν γρηγορότερο. Έπληραμε λοιπόν όσα φιλά είχαμε κι' έτοιμαστραμε νά φύγομε από τήν πίσω πόρτα τού περιβολού. 'Αλλά τήν ώρα που πήγαμε νά τήν άνοίξουμε ένας φουρρός επρόβαλε ή λόχη τού φω- νάζοντας άγρια : —«Τίς ει ;» «Αδεια ό άντρας μου πολέμησε νά τόν καταφέρη γιά νά μάς άφήσει νά φύγομε. 'Αλλά όμως σχέδιο τότε. Με μία σκονιένια σκάλα άνεβήκαμε στό πλαϊνό σπίτι τού φίλου μας Σωζά. Μάς έδωσε άλλα ρούχα και γίναμε άγνωστοι. Σ' όλους τούς δρόμους ήσαν Γερμανοί. Με καρδιοχτύτια ξεκινησαμε στό τέλος, άλ- λά μόλις προχωρήσαμε κανένα χιλιόμετρο από τόν χωριό, μάς σταμά- τησαν οι Γερμανοί και μάς ζήτησαν τά διαβατήριά μας. Ευτυχώς εί- χαμε ό διαβατήρια τού Σωζά. —«Εινε κατάσκοποι ;» φώναζαν άξα- φνα οι στρατιώτες. Μάς παίρνον λοιπόν και μάς πήνε πίσω στό χο- ριό γιά νά μάς παρουσιάσουν στόν άξιωματικό, πού ήταν ό ίδιος ό λοχαγός μας. Έκείνος δέν δυσκολεύτηκε νά μάς αναγνωρίση κάτω από τά ξένα ρούχα. —«Ώστε, έτσι ε ; μάς είπε. Θελήσατε νά με γελάσετε. Κάτι μυρήκιμα κι' ύπολοχαγέ. Πάρε και τούφεκιό μου αυτά τά δυό ύποκείμενα. 'Αλλά γιά νά γίνη τόν γλέντι τέλειο μου χρει- άζεται κι' ό περιφρμός εκείνος Γουδιέλμος».

...Μάς πήραν δυό στρατιώτες και χτυπώντας μας με τούς ύπο- κόπανους μάς πήγαν στη Λουνεβίλ. 'Ελεγα πώς έφτασε πειά ή τελευ- τια μας ώρα, όταν ήρθε στόν άντρα μου ή φειά φώτια. 'Εδωσε δια χρημάτα είχε στούς δυό στρατιώτες γιά νά πούνε κρασί. Κι' έ- κείνοι ήσαν τόσο πού δέν μπορούσαν πειά νά σταθούν στά πόδια τους. Τους πήγαμε κατόπι σ' ένα σπίτι με δυό πόρτες, γιά νά βρούμε τάχα τόν Γουδιέλμο. Μπήκαμε άπ' τή μία και βγήκαμε από τήν άλλη, ενώ εκείνοι περμέναν στό δρόμο. Μ' άλλα λόγια ξεφυγάμε.

— «Αχ, κύριέ μου ! Τήν άλλη μέρα στρώθηκαν κάτω, δίκασαν τόν καυμένο τόν Σωζά και τή γυναίκα του και τούς τουρφέριζαν !...

...Και δέν ξέρετε και τί άλλο. «Ό άντρας μου γιά μέρες ήταν έξω φρενών. Τόν Γουδιέλμο μας τόν είχαν επιτάξει οι Γερμανοί γιά τόν σσοσιό τους μόλις πήραν τή Λουνεβίλ. Και μάς τόν έφραγαν, πού μο- λούδι νά τους καθήση στό στομάχι, Θεούλη μου !...

Στρώθηκαν κάτω και καταδίκασαν τόν καυμένο τόν Σωζά σέ θάνατο !...